Ч. 201. (372). Львів, Середа, дня 16. серпня 1916. Рік II.

Українське Слово

Ціна примірника 6 сот. На провінції 8 сот. В занятих територіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна й літературна ґазета.

Виходить що дня рано кромі понеділка.

Умови передплати у Львові:

На рік	18·— К.
„ пів року	9·— „
„ чверть року	4·— „
„ місяць	1·50 „

В краю і державі:

На рік	24·— К.
„ пів року	12·— „
„ чверть року	6·— „
„ місяць	2·40 „

За границею:

В Німеччині	28 мар.
В Америці	8 дол.
В инших державах	40 фр.

Рекламації вільні від почтової оплати. Рукописі приймають ся лиш оплачені, а звертають ся тільки важнійші і застережені. — „Українське Слово“ продають всі бюра по цілім краю.

Адреса редакції, адміністрації й експедиції: ЛЬВІВ, ул. Руська 3.

Ціна оголошень:

За оголошеня числимо за одношпальтову стрічку або її місце 40 сот. Надіслане 1 К. за стрічку, а в оповістках 60 сот., в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня, заручини і т. д. 1·50 К. за стрічку, найменше 4 К. Дрібні оголошеня за слово 6 сот., найменше 40 сот. Слова товстим або розстріленим друком числимо подвійно. Сталі оголошеня за окремою умовою. — За зміну адреси плате... 50 сот.

З боїв на російськім фронті.

З воєнної пресової кватири пишуть під датою 14 с. м.:

Російська військова управа завзято продовжує свої зусиля, щоб перевести свої пляни в діло. При ужитю всіх формацій резерв, які сейчас після приходу на фронт висилають ся у бій, старають ся Брусілов та його товариші задержати наші війська безнастанним натиском.

Коли вчера на полудне від Дністра відбувалась лиш невелика стрілянина, заатакував ворог в области між Дністром і Залізцями армію ґен. Ботмера. Його всюди відперто.

На північ від Маріямполя атакувала одна бриґада російської кінноти. Ворог хотів тут очевидно заскочити наші війська. Та заки російські їзді змогли приближитись до наших становиск, зістали розбиті і здесятковані.

Також на полудне від Горожанки відперто російський наступ.

Росіяни розпочали улюблену систему рабунків, так як і підчас першого наїзду. На захід від Козови, на схід від Бережан стрінули наші відділи рабуючі ворожі гурди, які знищено або прогнано. Коло Августівки та в области Зборова відбувались по обох сторонах гостинця борби, які всі вийшли на нашу користь.

На становиська армії ґенер. Бем-Ермолія розвинули Росіяни більш, чим одногодинний гураганний огонь, після чого на полудневий захід від Підкаміня розпочав ся при ужитю ґазових бомб масовий атак. Ворога відперто серед найтяжших для него втрат.

Перед нашими становисками лежать сотки трупів ворога. Проба ворога, щоб коло Гулевич продертись на другий беріг Стоходу, зломилась; на полудне від Стобихви взяли ми вороже передне становисько.

Світова війна.

Майор Мора[illegible] про положенє.

Наступ Брусілова посунув ся на Станиславів та тягнеть ся від становиськ армії Ботмера аж до оборонної области ґенерала Кевеса. Делятин, Станиславів та Тисьменицю треба було полишити; фронт союзників представляє під сю пору між Дністром і Карпатами лук в сторону заходу; він приближив ся до важної узлової точки в Стрию.

Видно з того, що Брусілов, не вспівши передертись на Львів в области армії Ботмера і Бем-Ермолія, старає ся приневолити сей центр до відвороту ударом на крила. На північ від зелізниці Львів-Рівне не повів ся Росіянам сей плян, з простору на полудне від Дністра довідуємось, що плянове переґруповане і переставлене сил ще не було покінчене, коли Росіяни осягнули сей успіх.

Між Дністром і Карпатами маємо тепер до діла з елястичним цофненем нашого фронту, яке знаменує радше стратеґічну силу нашої витривалости, чим його слабість. Важне є при тім, що підчас сего напору Росіян на захід, війська армії ґен. Кевеса та ґен. Пфлянцер-Бальтина задержали свої успіхи, які осягнули в Карпатських горах. Східний фронт набирає значіня своїми випадовими брамами, про які нині ще не слід говорити. Однакож не ма найменшої причини під сю пору непокоїтись.

Російські звідомленя.

З д. 10. серпня вечером.

Над Серетом перед селами Нетерпинці і Носове розіграють ся завзяті бої. Австро-Угри і Німці виконали ряд протинаступів на обсаджений нами ліс перед тими місцевостями. Доси полонено 90 офіцирів і 1.300 жовнірів. Над зелізничою лінією Монастириска—Нижнів посунули ся наші війська трохи наперід. На многих місцях перейшли ми в брід Золоту Липу, бо всі мости висаджені.

З д. 11. серпня по полудни.

В области Любешева, Вульки любешівської, Стобихви і Заріча ведуть ся завзяті бої. Над Серетом посувають ся наші війська наперід. Також і тут завзяті бої. Неприятель ставляє нам сильний опір і підпринимає протинаступи. Мимо ворожих зусиль, щоб здержати нашу офензиву, хоробрі війська ґенерала Сахарова слідуючими по собі наступами вигнали ворога з сіл і лісів на правім березі ріки і дійшли до пануючих узгір. Бої ведуть ся тепер на лінії сіл Тростянець і Нестерівці. Наші полки кавалерії атакували два рази ворожу піхоту. Удалось їм кількакратними атаками з боку на густі німецькі формації відкинути їх в неладі і тим самим здержати їх наступ. В тій области взяли хоробрі війська ґенерала Ека в боях дня 4. до 10. серпня 268 офіцирів і 13.000 жовнірів до неволі, крім того позбирано більше як 1000 ранених Австро-Угрів і Німців. Взагалі самого дня 10. серпня начислено в неранених німецьких і австро-угорських бранцях 2 штабових офіцирів, 104

З гуцульської слави.

(Памяти Вартоломея Мурмила).

(Кінець).

Отся пісня, словами простими та невибагливими, розказувати буде про молоденького леґіника Вартоломея, як то він під Рафайловою на приказ команданта носив харчі жмінці леґіоністів, окруженних в „долині грози“ під Максимцем, щоб їх виратувати від голодної смерти, носив верхами, обходячи понад російськими окопами... Як иншим разом на смерекових гилляках притягнув з осніженних гір до пільного шпиталя старого ополченя, Тирольця, що з постріленою головою, забутий своїми і ворогом, був би замерз в карпатськім ущелю: та що був се, старий проворний тирольський бадіка, то ляг на свій жовнірський „цельт“, добре прикрив єї коцом, ослонив снігом, гриз цибак і „консербу“ і час до часу кликав „Hilfe! Hilfe!“, аж врешті її таки дочекав ся від звидуна — Вартоломея Мурмила. В пять днів пізнійше в подібний спосіб виратував він житє раненому ротмістрови з сусідної австро-угорської дивізії. А коли сей виняв 100-коронову „ґанку“ зі словами: „Knabe, mit eigener Lebensgefahr hast du mir das Leben gerettet, nimm diese Kleinigkeit zum Andenken“, гордий леґінь лише поклонив ся йому й відповів:

„Ich danke gehorsamst, ich bin ein freiwilliger Legionär!“

Минула вкінци та найтяжша з галицьких зим, прийшла весна 1915 р., майнуло радісне літо і коротка плідна осінь, а жовнір Мурмило все в бою і в полі... Перейшов окрай Бессарабії і східної Галичини. Друга зима сипала на його кучері снігами й осколками ґранатів вже на волинських рівнинах.

І може тому, що сей гуцульський леґінь, покинув був вірні свої гори, що так довго берегли своїми камінними грудьми молодецьких кучерів на його голові, і перейшов на незвичні доли, може власне тому найшла його смерть... Не трембітали йому на вічний супокій трембітарі, не співали со святими дзвони.

Поляг в розгарі волинської борби, в мент, коли всі його товариші оружя гальмували повінь російського моря і не могли навіть попрощати його.

Тільки два санітети викопали гріб і поховали в ньому сірого героя.

А на хресті написали: „Вартоломей Мурмило, охотник, старший жовнір, 3 п. п. 1 комп, Леґіону † 5. XI. 1915“.

* * *

Остали по погибшім Мурмилі дві памятки в руках висше згаданого капітана Вайса: письмо і переписний листок, адресовані покійником до нього, як до коменданта збірної станиці леґіоністів в Будапешті в першій четвертині 1915 р.

Письмо Мурмили. Яке воно дивне тепер, коли його самого вже сира земля голубить! Промовляє воно до нас живим словом, коротким, як жовнірський мельдунок, і як мельдунок ясним...

„Ексцеленція пан майор *) (sic.) Вайс. Пане майоре, мельдую послушно, що я хотівби вже їхати до кумпанії і бити Москаля. В шпитали повідали, що не знають, де є кадра і післали телеґраму: „Леґіоніст Мурмило просить пана майора, щоби як найскорше пішов до кумпанії“ (я пішов був до шпитали, бо мав пробиту ногу. Та нога вже загоїла ся і я хотівби вже вернути до кумпанії, бо пан капітан Мінкевич будуть сварити на мене. В кумпанії жде на мене медаля, що єї маю одержати від пана полковника Галлера. Най пан майор будуть вибачні, що так навкучую ся, але хочу як найскорше вернути: мушу з товариством бити Москаля. Хочу ще перед смертю заробити одну звіздку капраля (!), хочу дістати медалю, обіцяну мині під Максимцем, хочу як найбільше

*) Титулятура „майор“ замість „капітан“ була в перших початках істнованя польського леґіону загально уживана на означенє комендантів баталіонів.

офіцири і 4.872 жовнїрів. Після оповіданя бранців крівaві втрати неприятеля дуже тяжкі. Над зелїзничою лїнїєю Монастириска—Нижнїв розвивають наші війська дальше свій успіх і посувають ся знову вперід. Один з наших полків піхоти відкинув неприятеля з кавалка ліса на північний захід від села Дубенко над Коропцем і вдер ся до південної части міста Монастириск, де дальше бють ся. Неприятель, особливо Нїмцї виконували протинаступи, котрі однак основно відперто. В тій области взяли ми 2.500 жовнїрів до неволї, в тім одного австрійського командантa полку зі штабом і одного полевого капеляна. Поступаючи в західнім напрямі осягнули наші війська лївий беріг Золотої Липи, взяли по борбі село Лазарівку і полонили більше, як 1000 Австрійцїв і Нїмцїв. Один з наших полків оренбурських козаків атакував неприятеля і взяв до неволї 200 жовнїрів з трьома машиновими крісами. Нїмецький полк, що перейшов через Золоту Липу коло села Задарова і пробував протинаступу на занятий нами відтинок, відперто з дуже тяжкими втратами. Наша хоробра кавалєрія переїхала в брід устє Золотої Липи, заатакувала і відкинула неприятеля. В погони дійшла вона до лївого берега Днїстра в лукови на полудне від місточка Устє зелене. Загальне число бранцїв, полонених там в боях в дни 8. і 9. серпня зросло на 5.000 жовнїрів. В напрямі Станиславова зближили ся наші війська правим крилом до Днїстра на полудне від Маріямполя і дійшли до правого берега Бистрицї, де сейчас приступлено до будови моста. В области Ворохти і Шибене взяли наші війська по борбі кілька узгір.

З дня 11. серпня вечером.

Наш успіх над рікою Серетом в околици Нестерівцїв, Плесківцїв і Янковець приневолив неприятеля, що покинув свої побудовані становиська коло Гладких, Воробіївки і Цеброва, в віддали 15 км. на південний захід від Тернополя. Рівночасно перейшли наші війська, заохочені успіхом, осягненим в околици зелїзничої лїнії Монастириска—Нижнїв, до наступу на північ від Монастириск. В завзятім штурмі, який поборов ворожі становиська, посунули ся війська аж до середного Коропця, взяли укріплене вороже становисько і обсадили Монастириска. Одна з наших автомобілевих колюмн з машиновими крісами під проводом поручника Плешкова направила коло Монастириск знищений міст і дійшла до задів баталїону третього нїмецького полку резерви, що находив ся в відворотї. Як стрітилась тут з опором, знищила баталїон огнем опанцирених машинових крісів. В околици устя Золотої Липи посунули ся части наших військ кавалєрії дальше наперід і обсадили місточко Устє зелене, при устю потока Горожанка до Днїстра. Хоробрі війська ґенерала Щербачева осягнули тут великі успіхи. Хоробрі війська ґенерала Лєшицького здобули по завзятій борбі в околици о год. 7·45 вечером дня 10. серпня місто Станиславів і гонять за неприятелем, що відступає в напрямі Галича. Неприятель, заки покинув Станиславів, виконав кілька висаджень. Під напором наших військ опорожнив неприятель лївий беріг Бистрицї. Наші війська стали переходити сю ріку, стріляючи на зади відступаючого ворога сальвами крісовими і з машинових крісів.

З д. 12. серпня по пол.

В околици середного бігу Серету гонять наші війська за неприятелем, що покинув свої побудовані становиська і посувають ся дальше до Озїрної коло Бучача. В околици на північ від того міста посувають ся щораз дальше наперід і перейшли на кількох місцях ріку Коропець. Над середним його бігом здобули вони села Слобідку горішну і Фільварки. В напрямі Станиславова обсадили ми зелїзничу лїнїю Монастириска—Вичілки і відтинок межи Золотою Липою а Горожанкою від села Красіїв до місточка Устє зелене. В околици Станиславова продовжали наші війська перехід через ріки Бистрицю Надвірняньську і Бистрицю Солотвиньську. Неприятель покинув Станиславів і висадив кілька зелїзничих зворотниць, підчас коли само місто остало ненарушене і в порядку.

З дня 12. серпня вечером.

Святковане нашими військами уродин наслїдника престола, великого князя Алексія, що перебуває на воєннім теренї, вяже ся зі світлим здобутєм послїдного відтинка ворожої лїнії, побудованої минувшої зими як найсильнїйше від Припети до румунської границї. Нинї, дня 12. серпня впали наслїдком незвичайних семитижневих зусиль військ ґенералів Щербачева і Сахарова під проводом ґенерала Брусїлова, села Гладкі, Воробіївка, Цебрів, Озїрна, Покропивна, Козлів і сильно укріплений ліс в Бурканові, як також цїла лїнїя над рікою Стрипою. Взятий з двох крил, впав під сильними ударами цїлий відтинок основно побудованих в зимі ворожих становиськ від Тернополя до Бучача. Хоробрі війська ґенерала Лєшицького обсадили місто Надвірну і село Битків та перейшли Бистрицю Солотвинську.

Замітки воєнної пресової кватири: Як нїмецька управа армії, так і ми давно вже перестали полємізувати в який будь спосіб з переповненими пересадою і брїхнями звідомленями російського ґенерального штабу. Варто однак зазначити, що мнимо „взятих“ російськими військами становиськ Росіяни цїлковито не атакували, отже, розуміє ся само собою, не здобули їх також. Полишене сеї лїнії наступило в звязи з тими пересуненями сил, про які донесли урядові нїмецькі і австро-угорські звідомленя дневні з дня 11. серпня.

Російська муніція для Румунії.

ВІДЕНЬ. По довшій перерві прибув до Румунії в тих днях новий транспорт муніції з Росії.

Участь Портуґалії в світовій війнї.

БЕРНО. Президент портуґальської републики подякував Парискому „Journal-ови“ телєґрафічно за вискази симпатії для републики, причім додав: Від першої хвилї війни висилали ми наших жовнїрів в згодї з нашим вірним союзником Анґлїєю на війну до Африки. Після голосованя в парляментї будемо боротись також на европейських боєвих фронтах. Ми є горді, що можемо вам товаришити в боях. Назва Франції є предметом дійсного обожаня в серцях Портуґальцїв.

Італійське звідомлене.

З дня 11. серпня 1916.

Вчерашний день се нова величня побіда нашого оружа. Хоробрі війська третьої армії продовжали скріпленими силами розпочатий дня 9. серпня наступ на відтинку Монте Сан Міхеле і Сан Мартіно і здобули цїлі, дуже сильно побудовані ворожі лїнії на високорівни Красу між Віппах і Монте Косіх. Неприятель відступив серед цїлковитого неладу на схід від Вальони і держить тепер сильними задними сторожами Дабелї Врг і височину Коте 121 на схід від Монфальконе. Ми зайняли Руббію, Сан Мартіно дель Карзо і цїлу високорівню Добердо та осягнули лїнїю Вальони аж до Ернігріб. В відтинку на схід від Горициї ставив сильно укріплений воріг опір на лїнії Монте Сан Ґабрієле і Монте Сан Марко. Наші війська осягнули західні спади тих становиськ і лїнїю Вертоібіка. На решті фронту підряднїйші ворожі демонстрациї, котрі всюди відперто.

Ворожі літаки кинули бомби на ляґуни в Ґрадо і на Венецію, але нікого не влучили. Ушкоджено кілька будинків. Наша ескадра літаків кинула вчера бомби на дворець Prvacina, де неприятель громадить матеріял з утрачених становиськ. Виминаючи огонь оборонних гармат, кинули смілі літаки яких 40 бомб на свою цїль і знищили її, почім вернули цїло до наших лїній.

Погоня за „Нїмеччиною“.

„Corriere della Sera“ доносить з Льондону, що мимо старанних пошукувань не найдено доси „Нїмеччини“. Днем по виїздї нїмецького підводного судна на море доніс командант великого анґлійського боєвого корабля до Лїверпулю, що кілька хвиль видів з великої віддалї періскоп „Нїмеччини“, та однак пізнїйше знов стратив з очий. Цїлий ряд корабельних командантів жертвувалось взяти участь в ловлї на „Нїмеччину“. Уживають також рефлєкторів, що просвічують воду аж до глибини пятьдесять метрів.

Інспекциї російського адмірала в Румунії.

Букарештенський „Steagul“, головний орґан консервативного сторонництва, оголошує: Адмірал Висолкін, командант російських військ в Ренї, звидів тими днями в товаристві кількох російських офіцирів місто Ґалац. В Ґалацї кружить чутка, що російський адмірал переглянув також в товаристві російських офіцирів кілька сїл в околици Ґалацу. Часті візити того російського адмірала в Ґалацї і околици так дуже впадають в очи, що правительство Братіяна повинно би посвятити більше уваги дивній любови тих непрошених російських гостий.

Портуґалїя продала себе.

„Daily News“ доносить з Лїзбони: Конґрес зійшов ся. Оба мінїстри, що повернули з Льондону, здали звіт зі своєї місії. Альфонсо Коста заявив, що анґлійське правительство переняло всї дотеперішні пожички. Цїлу квоту треба буде віддати Анґлії в два роки по заключеню мира. Анґлїя дає дальше свою поміч при всяких заграничних справах, о скільки буде се можливе. Мінїстер заграничних справ Соарез прочитав ноту, в якій завзиваєсь Портуґалїю до участи в війнї в Европі, коли сього вимагати буде положене.

Японсько-російський договір.

„Frankf. Ztg“ доносить з добре поінформованої сторони, що російсько-японський трактат крім оголошених вже двох постанов містить також трету тайну точку слїдуючого змісту: Росія відступає Японії зелїзничу лїнїю межи Кванґехтенґе, а другою стацією над рікою Сунґарі. Признає ся Японцям право свобідно поселювати ся і занимати ся торговлею в Сибірі. Крім того признає ся Японцям право мореплавства і риболовлї на ріцї Сунґарі в однаковій мірі, що й Росіянам. На основі сего трактату японське правительство не є обовязане зовсїм висилати морські, зглядно сухопутні боєві сили до Европи; Японія обовязуєсь лиш заосмотрювати Росію воєнним матеріялом.

Перед великими боями на сходї.

З воєнної пресової кватири пишуть: Бої на східнім фронтї не дійшли ще до своєї кульмінаційної точки. В послїдних днях одержав цїлий ряд російських полководцїв дуже широкі повновласти, особливо ті, що після „Corriere della Sera“ — мають відгравати найважнїйшу ролю. Є то ґенерали: Брусїлов, Еверт, Ґорбутовскій, Плеве, Лїтвінов, Смірнов, Радкевіч, Рогоза, Дімітрієв, Леш, Іванов, Сахаров, Лєшицкій і Щербачев.

В оцїнцї воєнних подій російська преса показує незвичайну обережність.

Дальші російські приготованя до кампанії є в ходї. В дорозї на фронт находять ся численні сиберійські війська. Обовязані до служби з річників 1872, 1873, 1898 і 1899 мають ставити ся сейчас до служби. Ґарнїзони з Криму і Кавказу вислано майже в цїлости на фронт. Ужито також сильних татарських континґентів. Небавком покличесь до війська Фінляндцїв і сектярів.

Ґінденбурґ в Володимирі Волинськім.

Справоздавець „Lokalanzeiger-а“ телєґрафує: Підчас інспекційної подорожі на волинському фронтї, відвідав пільний маршалок ґен. Ґінденбурґ Володимир Волинський. Представник міста та військові власти привитали ґенерала дуже сердечно. Коли зелїзничий поїзд задержав

вбити Москалїв, хочу згинути за Вітчину. Кланяю ся до пана майора з поважанєм — Вартоломей Мурмило“.

Булоб злишним що небудь додавати до тих простих, щирих слів жовнїра-охотника, якого одиноким бажанєм було — бити ворога, одинокою мрією — заслужити на медалю хоробрости, одинокою і непохитною волею — згинути за край і вітчину. Хто прочитавши се ісповідане жовнїрської віри, буде сумнївати ся ще в типовости Мурмила? —

А написане усе те на рожевім листовім папери з червоною рожечкою в лївім кутї першої сторони. Зовсїм, як любовний лист...

І се є справдї лист любовний, бо й кого жовняр рядовик більше любить як не свого командаята баталїону і перед ким може своє серце отворити, як не перед своїми офіцирами?

А на переписнім листку з дня 23. марта 1915, додає покійник:

„Я собі думав, що Станиславів здобутий і написав в адресї на своїй картцї „кадра Станиславів“, ба, мене не можуть відіслати зі шпиталя, бо не знають, де є кадра“...

Фраза без найменшого слїду лїрики, звичайна, дїлова, а кілько в нїй туги за товаришами-побратимами з охотницьких рядів, за їх твердим житєм-бутєм в станици і в полї, за тим містом врештї, якого назва для верховинського народу має від давна традиційне значінє більшої столицї, як сам Львів. О так, леґіоніст Мурмило, що писав ту фразу, мусів бути гуцулом.

Maudit.

ся, почулись звуки німецького народного гимну. З Володимира Волинського виїхав Гінденбурґ до головної кватири ґенерала Терштиянського.

НОВИНКИ.

— **Отворене военної кухнї** в Академічнім домі ім. Міцкевича відбудесь стараньем команди міста дня 16. с. м. Обідні години визначено щоденно між год. 12. а 2. в полудне. Фірми Шуман, Левицький, Меншік і Гальський, причинили ся дуже до скорого отвореня і впровадженя в житє сеї кухнї своїм щедрим жертвованьем столових накрить і посудин. Крім жертв, про які вже донесено, жертвувала п. Леонія Парнес на цїли тої кухнї 500 кор. Подаючи про оторене кухнї до відома, висказує команда міста дуже горячу подяку всім жертводавцям, що причинились до її отвореня.

— **Підвисшене належитости за телеґрами до Угорщини.** Від дня 15. серпня 1916 р. виносить належитість за телеґрами з Австрії до Угорщини 8 сот. за слово, найменше однак 1 кор.

— **Цїла родина засуджена на смерть.** З Трієсту доносять що военний суд засудив на кару смерти Бізінтонїя за злочин дезерції, його жінку Анну, батька Йосифа та матір. В дорозї ласки однак перемінено кару смерти на вязницю від 5 до 9 лїт. Бізінтоні втїк з війська минувшого року і родина укривала його через цїлий рік у себе дома. Справа однак виявилась, і обжаловані станули перед судом.

— **Краєве бюро военної помочи.** Маґістрат кор. прест. міста Львова подає отсим до відома, що утворене при ц. к. намісництві галицькім краєве бюро военної помочи з осідком в Кракові зістало покликане до житя з метою оборони господарських інтересів жовнїрів та їх родин.

До сего бюра належить отже відносити ся з просьбою о посередництво в цїли приспішеня залягаючих подань, що відносять ся до родин осіб, покликаних до військової служби, а також з всякими евентуальними жалобами на імовірно невідповідні рішеня адміністраційних властий, а іменно в тих случаях, в котрих інтервенція, зглядно підпис адвоката є законно вимаганий, наколи справа має бути розглядана висшою інстанцією.

З круга дїяльности згаданого бюра повинен загал користати у власнім інтересі, особенно, що найде там раду і поміч безплатну.

— **Вісти з Чернівців.** „Bukowinaer Kriegszeitung“, що виходить в Дорна Ватрі доносить: З Чернівців доходять до нас нові вісти через Румунїю. Російська військова команда оголошує щоденно урядові звідомленя про „побіди“ Росіян та заряджує безнастанно по церквах благодарственні богослуженя. Наше населенє держить ся здалека від тих торжеств так, що в дійсности на богослуженях видко лиш російських жовнїрів і офіцирів та купців, які в торговельних цїлях приїхали з Росії до Чернівців. На маґістратї та публичних будівлях повіває російська державна хоругов. В звісній каварнї „Кайзер“ грає щоденно російська військова музика. Більшість гостий се офіцири. Місто представляє сумний вигляд, улицї пусті. Зелїзничий рух на зелїзниці Коломия-Чернівцї привернено. Француські та бельґійські пionїри працюють коло направи знищених мостів. Ґубернатор Трепов виїзджає що другий день до головної кватири, де перебуває також цар. Населеню по 8. годинї вечером не вільно виходити на улицю. Несчислимі транспорти ранених переходять щоденно дорогою на Новоселицю до Київа.

— **Зайнятє маку.** Мінїстеріяльне розпоряджене заряджує зайнятє на річ держави маку в цїли перерібки цїлого сегорічного збору маку, як також старих засобів, на олїй. Припаси сї закупить австрійська централя для олїїв і товщів в Віднї. Цїна закупна за здоровий і сухий товар виносить 150 кор. за 100 кґр. При примусовім закупнї зменшує ся та цїна о 10 проц.

— **Новий церковний кодекс.** Великий кодекс католицької церкви, що містить цїлий церковний закон є вже на укінченю. На різдвяні свята мають появитись перші примірники.

— **Рудольф Ґрайнц** (Greinz), один з найпопулярнїйших нїмецьких сучасних писателїв обходить сегодня 50-лїтні уродини. Родом з Прадль (Pradl) біля Інсбрука, студіював він за молоду на університетї клясичну і нїмецьку фільольоґію та швидко опісля вернув ся він на поле лїтературне. Своїми театральними творами, як шуткою „Das Stadtjubileum“ і оповіданями та новелями „Kooperator“ і ин. зєднав собі загальну симпатію, головно своїм природним і невимушеним гумором та легким способом писаня. Його „Sebastian Kluibenschädel“ є справдїшною лїтературною перлиною, в котрій видко вплив народньої творчости. Також як публіцист знаний Ґрайнц широкому загалови, яко співробітник монахійської „Jugend“.

— **Австрійські війська в Єрусалимі.** „Pester Lloyd“ доносить, що в послїдних часах перейшли через Єрусалим два відділи австро-угорських війск. Місто було на їх привіт прикрашене хоругвами, а при входї до міста витали гостий турецькі офіцири, начальники віроісповідних громад, шкільна молодїж та товпи населеня. Сї відділи задержались в Єрусалимі дуже коротко, після чого відійшли в дальшу дорогу.

— **Арештоване пропаґаторів мира в Берлїнї.** Недавно доношено, що в Берлїнї поширювано анонїмну аґітацію при помочи летучих листків за заключенем мира. Соціялїстична ґазета „Vorwärts“ остерігала перед тою злочинною аґітацією. „Lokalanzeiger“ довідує ся, що полїція в тій справі підприйняла домашні ревізії. Віднайдено друкарску машину, на якій друковано сї летучі листки. Двох виновників арештовано.

— **Шкільництво в Королївстві польськім.** З Люблина доносять, що тамошні власти заходять ся коло зорґанїзованя нових польських народних і середних шкіл. Військові власти відносять ся до сеї справи прихильно. В чотирох містах рішено заложити 20 нових шкіл.

— **Після упадку Ґориції.** Італїйські часописи доносять, що безпосередно по упадку Ґориції приїхав там один з італїйських мінїстрів та начальний вожд італїйської армії Кадорна. Улицю Франц Йосифа перехрещено на улицю Кадорни.

— **Вплив занятя на житє.** Найменьшу смертність виказують машинїсти зелїзниць, дереворуби, учителї, священики і адвокати. Найбільшу натомість смертність виказують деннї зарібники, робітники в варштатах, гірники, торговельні наставники, складачі, друкарі, ковалї, післанцї, фризієри та музики. Головними причинами смерти є алькоголь, недуги легких, серця, нирок, цукрова недуга, самовбійства та нещасливі случаї. Найбільше здорові є ті зайнятя, які виконуєть ся на свіжому воздусї, а які притім вимагають руху; натомість зайнятя на свіжім воздусї, які не дозваляють на рух, є дуже шкідливі. Найбільше вбійчі є ті зайнятя, які виконуєть ся в сусїдстві алькогодю або олова. Що до цукрової недуги, то западають на неї висше поставлені особи, та служба при них занята: ся недуга найбільше стрічаєть ся у духовних. Самовбійства є спільні усім званям; найбільший однак процент принадає на властителїв гостинниць з горячими напитками, різників, торгівників овочами, акторів і музиків.

— **Східно-европейські дискусійні вечері в Берлїнї.** Д-р Раше, ґенеральний секретар „Союза Дунаю і Балканських країв“ розіслав до редакцій заграничних часописий відозву, в якій між иншим пише:

Шість берлїнських товариств, які працюють в питанях східної та полуденної Европи, зєдинились в тій цїли, шоб на спільних дискусійних вечерах принимати гостий з Туреччини, Болгарії, України, з прибалтійських околиць і Фінляндії.

Є се іменно: Союз визволеня України, нїмецько-болгарський союз, нїмецьке стовариршене далекого сходу, нїмецьке ґеоґрафічне товариство, Тов. Дубвід, Союз нїмецьких прихильників українських визвольних змагань „Україна“.

На сходї і полуденнім сходї доспівають нові поля для нашої господарської роботи. Там стоять отвором перед нами нові завданя науки, технїки і штуки. Щоб заспокоювати безнастанно виринаючі потреби взаїмних зносин, виявляєть ся вказаним, перевести таку орґанїзацію, над якою вже від лїт дискутовано в Мінхенї: створити постійні дискусійні і гостинні вечері.

Ся орґанїзація дає гостям змогу навязати цїнні товариські зносини. Під назвою „східно-европейські дискусійні вечері“ будуть відбуватись кождої середи сходини в каварнї готелю „Князь Альбрехт“, ул. Князя Альбрехта ч. 9, о год. 9 вечером. В салї будуть виложені дві лїсти присутних, одна Нїмців, друга чужинців. При кождім назвиску буде поданий характер особи та її місце замешканя. Кождий учасник буде мати отже змогу переглянути лїсту, та після неї познакомитись з тими особами, які для него з культурних чи економічних зглядів мають значінє. Дискусії на політичні та релїґійні теми є виключені.

Ексцеленція Імгоф паша відкрив перший дискусійний вечер привітною мовою, вказуючи на велике значінє нової орґанїзації. Сходини, які відбувають ся що тижня, є дуже оживлені. Численні високопоставлені личности, як диплъомати, професори унїверситетів, артисти, представники великих банків та торговельного світа беруть в них участь, щоб обмінятись думками з турецькими, болгарськими та східно-европейськими гістьми.

— **В обіцянім раю.** Як довідуємо ся з приватних жерел, помер в Росії о. Іван Давидович б. парох Преображеньської церкви у Львові.

— **Пошесні недуги в Галичинї.** Від 30. липня до 6. серпня провірено в Галичинї 13 занедужань на віспу в 7 повітах (7 громадах). В иньших адмінїстраційних областях провірено в тім часї 9 случаїв віспи.

— **Жінка шпіоном,** зворушуючу військову драму в 3 дїях з прольоґом висвітлить кіно людової кухнї міста Львова при ул. Шашкевича ч. 5 (напроти Жандармерії) від вівтірка до четверга. Окрім того: Военний тижневник, актуальні знимки з военного терену, Мориц виборцем, комедія, два брати, драма, Христіян в клопотах, комічне.

— **Буковинське правительство у Великім Варадинї.** Осїдок краєвого буковинського правительства перенесено з Кольошвару до Великого Варадину на Угорщинї. Президент краю ґр. Мерану замешкає в епископській палатї.

— **Печиво без дріжджів.** Нїмецькому заведеню збіжевих перетворів вдалось обнижити рацію дріжджів при печиві хлїба о половину, а відтак випікати хлїб вже без дріжджів. Про новий спосіб печеня хлїба доси нїчо незвісно; певне лиш те, що не уживаєть ся нї порошку, нї штучного квасу, нї иньших хемікалїїв. Цїла вага сего винаходу полягає в тім, що заощадить ся сирівцї, з яких вироблювано дріжджі!

— **Звірята і трійні ґази** З західного боєвого фронту доносять до „Frankfurter Zeitung“: В часї послїдних наступів вживали Анґлїйцї та Французи трійних ґазів. Вони не заподіяли жовнїрам шкоди, знищили однак звіряче та ростинне житє. Ми жовнїри любимо звірята. В тяжких годинах ті чотироніжні або двоніжні приятелї приносять жовнїрови дійсну розраду. Дехто годує консервованим молоком кота або малого песика. Настали днї боїв. Найперше занюхала ґазовий ворожий наступ морська свинка. Вже на кілька мінут перед тим, заки перша филя ґазу до нас наспіла, бігали вони затривожені та збентежені тут і там, доки вкінци не сховались головою у темну закутину. Так само поводили ся коти. Також і вони знюхали ґазовий атак та затрівожені безнастанно мявкали. Наша стара кітка занесла своїх молодих в челюсть, а коли атак минув, ми найшли її неживою. Коли надійшли перші филї ґазу, стали пси вити та несамовито бігати. Цїкаве є, що вони замикали очи та шукали криївки. Миші і щурі в стрілецьких окопах, зовсїм непожадана в военнім житю напасть і язва, майже всї погинули. Вони вилїзли всї на верх зі своїх нор. Їх рухи ставали щораз більше повільні, доки вкінци не подусились. Конї на передних становиськах улягли запоморoccї та в більшій части згинули. Більша однак часть втїкла до сусїдного лїса. Ростини повяли та почорнїли. Найбільшу витревалість виявляли воробцї. Лиш на короткий час улягли вони обмороцї; після того лїтали та щебетали як звичайно.

ОПОВІСТКИ.

Середа, дня 16. серпня 1916.

Нинї: 16. серпня гр.-кат. Ізакія, римо кат. Яцка.

Завтра: 17. серпня гр.-кат. Отр. в Ефез., римо-кат. Анастазого.

○ Укр. Народний Театр Т-ва „Бесїда“ у Львові. Саля Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В четвер дня 17. серпня 1916. Премієра „Розладдє“ драма на 4 дїї Дм. Николишина, нагороджена на конкурсї Видїлу краєвого.

Білети можна раньше набути в Народній Торговлї.

Початок о год. $7^1/_2$, — кінець о 10 годинї вечером.

○ Вступні іспити на перший рік учительської семинарії У. П. Т. у Львові відбудуть ся дня 1 вересня, вступні і приватні іспити до всїх кляс школи видїлової, школи вправ і на II., III. і IV. рік учительської семинарії дня 6 вересня. Можливі зміни оповістить ся пізнїйше. — Дирекція.

Ꙩ В дівочій ґімназії С. С. Василіянок у Львові відбудуть ся вписи в днях 1., 2., і 3. вересня. В тих самих днях відбудуть ся також поправчі іспити.

Вступний іспит до першої кляси 4. вересня, до всіх прочих кляс від 5. до 10. вересня. Початок шкільного року 4. вересня.

Всї ученицї мають явити ся безуслівно 4. вересня о 8 годинї на спільнім Богослуженю.

Дирекція.

Послідні вісти.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ

8 дня 15. серпня 1916.

На російськім фронтї.

Фронт архикнязя Карла:

На захід від Молдави на Буковинї і в области гори Томнатік наші атаки увінчались дальшими успіхами. Підчас здобутя приступом кілька завзято боронених становиськ взято у ворога 600 бранців та 5 машинових крісів. На полудне від Татарова борючі ся баталіони заатаковані коло Ворохти переважаючими російськими силами зайняли знов свої становиска на просмику Татарськім. Коло Станиславова і на полудне від Езуполя відперла армія ґенерала полковника Кевеса поодинокі атаки.

Коло Горожанки на захід від Монастириск ворог підприннмав через цїлий день атаки на наш фронт. Він підприннмав місцями шість і більше масових атаків один по другім, зіставш однак відпертий серед найбільших втрат. На полудневий захід від Козови австро-угорські війська ударемнили протинаступом російські наступи. Також коло і на полудне від Зборова всї зусиля ворога зроблення вилому в наших лїніях а оплачені найбільшими жертвами остались вповні без успіху.

Фронт Гінденбурґа:

У армії ґенерала полковника Бем-Ермолія полишив ворог дальші атаки по своїй обильній в втрати невдачі, яку поніс на полудневий захід від Підкаміня. Також на Волинї не було нічо замітного.

На італїйськім фронтї.

Італїйцї вели дальше безнастанно великими масами свої атаки так на фронтї Саль-Кано-Мерна проти височин на схід від Ґориції як також в відтинку на полудне від Віппах до Лєґвіци, міжтим коли межуючі области держали в сильнім огнї артилєрії. Наші війська відперли кріваво всї приступи та остались в многих случаях після завзятої рукопашної борби на цїлім фронтї в посїданю своїх становиск. Східно-галицькій і дальматинській піхотї краєвої оборони та випробованому 3 п. п. гонведів припадає велика участь в успіху вчорашнього дня.

Також коло Плявн і Заґори відтак на фронтї в Дольомітах на Крода дель Алькона відперто ворожі наступи.

На балканськім фронтї.

Без зміни.

Заступник шефа Ґенерального Штабу
віцьний маршалок-поручник Ф. Гефер

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На східнім фронтї.

Фронт Гінденбурґа:

Всї російські наступи на відтинок Луга і Граберки на полудне від Бродів зломились.

Фронт архикнязя Карла:

Армія ґен. Ботмера відперла цілковито сильні иноді часто повторювані наступи в відтинку Зборів-Конюхи на дорозі з Бережан і Потуторів до Козови та на захід від Монастириск з великими для Росіян втратами.

На західнім фронтї.

Від вчерашного полудня поновили Анґлїйцї свої наступи на лїнії Ovillers-Bazentin le Petit та продовжали їх з великою завзятістю аж до пізної ночи. На дорозї Thiepval-Pozieres розмістились вони в тій самій части найпереднїйшого рова, з якого їх вчера рано прогнано. Впрочім їх наступи слїдуючі в коротких відступах часу зломились вповні і дуже кріваво перед нашими становисками.

Французи повторили двічи свої безуспішні зусиля між Maurepass і Нem. Між потоком Анкр і Сомою діяльність артилєрії і дєси не покінчилась. На решті фронту, поминаючи оживлені бої на полудневий захід від Armentieres, на поодиноких місцях Artois і на право від Мози, нїчо замітного.

На балканськім фронтї.

На полудне від озера Дойран заатакував ворог в силі около одного баталіона болгарські передні сторожі. Його відперто.

Начальна управа армії.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошеня.

Оголошене.

Видає і відвічає за ред.: Д-р Сидір Голубович. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.